

Posudek diplomové práce Mgr. Michaely Poláškové „Vliv pravidelné pohybové aktivity na sebepojetí u žen“

Problematika sebepojetí a tělesného sebehodnocení je aktuální téma sledované v teoretickém výzkumu i psychologické praxi. V tomto kontextu je zaměření diplomové práce přínosné.

Práce má odpovídající rozsah 98 stran textu, do kterého je včleněna řada tabulek a grafů. Přílohy obsahují užité metody, další grafy a rozdělení pohybových aktivit. Diplomová práce má tradiční členění na teoretickou a empirickou část, přičemž obě části mají stejný rozsah. Teoretická část je rozdělena do pěti velkých kapitol, týkajících se sebepojetí a sebeúcty, tělesného sebepojetí, self-efficacy obecně a ve sportu a pohybu v psychologickém kontextu. V seznamu literatury, který obsahuje 8 stran citací, není vždy dodrženo abecední řazení jednotlivých titulů. Autorce se podařilo konzistentně uchopit obtížný a obsáhlý konstrukt sebepojetí, zdůrazňuje jeho hierarchické a multidimenzionální uspořádání, zjevnou terminologickou nejednoznačnost a zaměřuje se především na tělesné sebepojetí. V práci se hojně vyskytují především sekundární zdroje, převzaté zejména z prací Fialové a Groganové, i když na dané téma bylo publikováno značné množství prací původních i novějších.

Výzkumná část byla zaměřena na sledování tělesného sebepojetí žen v souvislosti s typem pohybových aktivit, kterým se věnují. Jako výzkumné metody byly použity Profil tělesného sebehodnocení (PTS) a Dotazník obecné vlastní efektivity. Vzorek tvořilo 100 žen (ve věku 18-67 let), které pravidelně cvičí. Toto věkové pásmo je poměrně široké, přičemž jednotlivé věkové kategorie nebyly rovnoměrně zastoupeny. Diplomandka předpokládala, že věk nebude hrát zásadní roli v tělesném sebepojetí. Práci by podle mého názoru prospěl větší důraz na možný vliv věku na sledované proměnné, např. i na výběr pohybové aktivity. Velikost vzorku toto umožňovala testovat. Způsob sběru dat, jejich statistické zpracování a prezentace výsledků jsou v práci adekvátně popsány.

Teoretická část je logicky řazená. Prospělo by jí však větší množství původních a aktuálních citací, neboť některá v práci uvedená tvrzení, nejsou tak jednoznačná, resp. opakovaně ve studiích potvrzená či u nich dochází k určitým posunům. Na straně 24 je uvedeno rozdělení poruch tělesného sebepojetí. Jako třetí je zde skupina psychosomatických onemocnění, konkrétně žaludeční a dvanácterníkové vředy, syndrom dráždivého tračníku (bez uvedení citace, Fialová?). Proč právě tyto diagnózy?

Pro obhajobu mám následující poznámky a otázky:

Některá spojení jsou nepřesná či poněkud neobratná „kognitivní mechanismus, který však působí téměř na vše, co člověk dělá: na myšlenkové vzory, emocionální reakce, motivaci, somatickou rovinu a chování“.

Na straně 12 jsou uvedeny dvě úlohy sebepojetí patrně bez citace.

Není jasné, proč jsou do úvodních kapitol empirické části zařazeny literární citace. Lze je snad akceptovat při formulování cílů výzkumu (s.50-52), ale nikoli při popisu vzorku.

Proč nebyla stanovena horní hranice věku respondentek?

Za diskutabilní lze považovat předpoklad nepodložený literárními zdroji, že „porod a mateřství mohou souviset s nižším tělesným sebehodnocením“.

V grafu znázorňujícím BMI by bylo vhodné rozlišit nadváhu a obezitu (strana 60).

V práci je opakovaně uváděno „hrubé skóre“ u výsledků dotazníků.

Formální stránka práce je adekvátní, přesto se v textu vyskytují překlepy (např. s.11 signifiant, s.24 histerie, s. 25 experimentálních metody, s.27 cvičily, s.28 sebepojtí, s. 35 generové rozdíly, s.38 pozitivně vtažena, s.45 anxiolitický, s.91 formulce atd.) i gramatické chyby např. začátek věty opakovaně malým písmenem; čárka před spojkou a spojující dvě hlavní věty.

Zaměření diplomové práce na tělesné sebehodnocení u žen normální populace v souvislosti s určitým typem pravidelné pohybové aktivity lze hodnotit kladně. Počet respondentek i výběr metod je přiměřený kvantitativnímu typ výzkumu. Empirická část je přehledná a výsledky jsou v práci diskutovány. Kladem práce jsou v závěru naznačené možnosti dalšího rozšiřujícího výzkumu.

Práce Mgr. Michaely Poláškové „Vliv pravidelné pohybové aktivity na sebepojetí u žen“ splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji proto k obhajobě.

Návrh klasifikace: velmi dobře

Praze dne 15. srpna 2012

PhDr.Tamara Hrachovinová, CSc.